

OTOK

Nevena Petra Piližota

CRESKI MUZEJ

18. 4. - 20. 5. 2023.

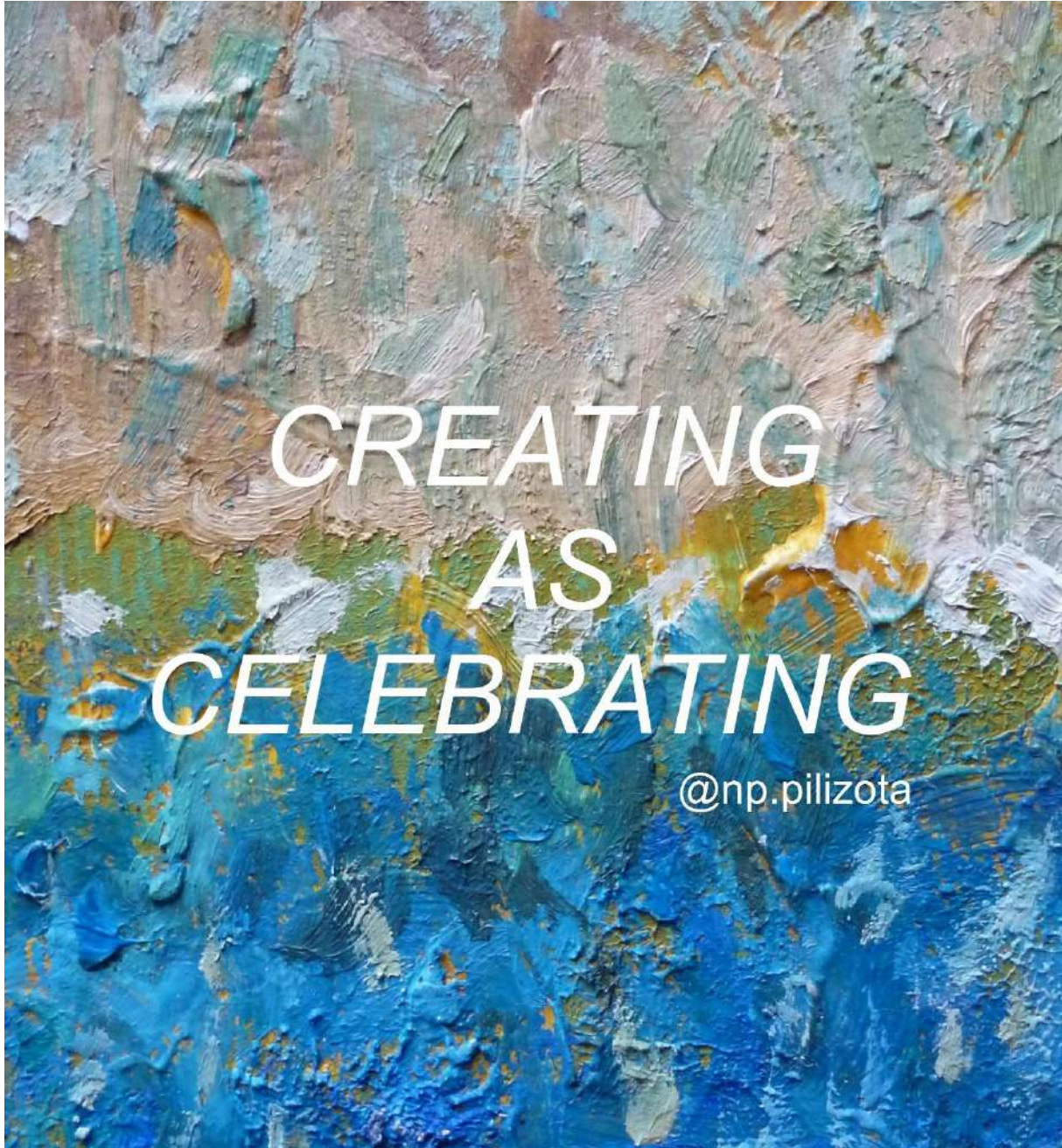
O T O K

Nevena Petra Piližota

CRESKI MUZEJ

18. 4. – 20. 5. 2023.

Stvaranje kao proslava, stvaranje kao svečanost

PREDGOVOR

Iako sam 2019. godine u Gradskom muzeju Drniš realizirala samostalnu izložbu slika i crteža pod nazivom "Otoci", moje umjetničko stvaralaštvo fokusirano (i) na otočke motive započeto je znatno ranije, u sklopu ciklusa crteža „Dnevnik“. Naslovnica kataloga spomenute izložbe sadržavala je upravo sliku otoka Cresa.

Razvoj ciklusa posredstvom slikarskih i crtačkih tehnika, otočkih motiva, ali i po pitanju broja realiziranih radova, prezentiran je i objedinjen samostalnom izložbom u Galeriji MORH-a „Zvonimir“ (Zagreb, 2021.). Kao najveći hrvatski otok, Cres je omogućio široki spektar motiva flore i faune, prirodne baštine... uzimajući u obzir i njegovu pozicioniranost te sve dis/proporcije koje mogu biti karakteristične za ovakav mozaik Prirode.

Cresko-lošinjska otočna skupina sa 36 otoka, otočića i hridi, prostorno najveća otočna skupina na Jadranu, sadržava oko 1500 vrsta biljaka: endemične i reliktno biljke (iz davne Zemljine prošlosti, a koje ne bismo ovdje očekivali s obzirom na tadašnji zemljopisni položaj i/ili klimatske prilike). Zbog njegove bogate povijesti i očuvanog prirodnog okoliša, Cres mnogi percipiraju kao park prirode. Biološki je najraznolikiji otok na Jadranu sa brojnim dokumentiranim/registriranim biljnim i životinjskim vrstama (primjerice 43 vrste orhideja, 7 vrsta divljih ruža, 87 vrsta leptira, više od 150 registriranih dupina...), što iznova potvrđuje kako je priroda „izvorište boja“ (Parun, 1990: 82), čak i u slučaju kamenih suhozida koji ne spadaju u otočko prirodno nasljeđe ali upotpunjuju njegovu vizualnu slojevitost.

„Kada je riječ o umjetničkom stvaralaštvu, ne radi se, dakle, o mehaničkom oponašanju iskustvene stvarnosti, nego je na djelu, osim istine bitka, i umjetnikova 'vlastitost' (M. Heidegger), originalnost, talent i inspiracija, vlastito doživljavanje i shvaćanje zbilje te njezina stvaralačka transpozicija u umjetničko djelo.

Čovjek, dakle, kao duhovno, estetsko, poetičko (stvaralačko) biće proizvodi svoj svijet umjetnosti koji je jedan nov, osebujan, autonoman svijet, a ne samo sredstvo...“ (Skledar, 2012: 169)

Prilikom pripreme ove samostalne izložbe, namjera je bila istražiti okvire umjetničke „vlastitosti“ proučavanjem prirodnih i kulturnih značajki Cresa. Baština jest temelj za istinsko razumijevanje svijeta; istinska, stvaralačka sloboda omogućava istinsku, stvaralačku zajednicu. Život jest mozaik.

„ Svijet je ljudski svijet sa svojim dvojbama i krizama, dakle poprište moralne problematike; priroda, koju su Leibniz i njegovi sljedbenici smatrali harmonijskim kozmosom, u kojem je čovječanstvu dodijeljeno dostojno mjesto, ostaje izvan vidokruga modernih tumačenja mitova.“ (Žmegač, 2011: 160)

Otok Cres izabran je 2008. godine kao ogledno područje za provedbu Pilot projekta lokalnog razvoja (PPLR). Uz veliki kontrast bujne šumske vegetacije i kamenjarskih pašnjaka te slatkovodno Vransko jezero, otok je prekriven maslinicima i smokvama. Potkraj 19. stoljeća kultura vinove loze bila je najvažnija u ekonomiji Cresa. Uz maslinarstvo i vinogradarstvo, danas je i turizam važan čimbenik na ovom području. Suhozid i maslina, nezaobilazan dio života čovjeka, kuće, otoka, labirinta... 2018. i 2019. godine uvršteni su na popis nematerijalne kulturne baštine.

„Identitet je fenomen što se pojavljuje iz dijalektike između pojedinca i društva.“
(Berger i Luckmann, 1992: 202)

„Bio sam čovjek i bio sam stijena
Bio sam stijena u čovjeku i čovjek u stijeni
Bio sam ptica u zraku i prostor u ptici...“
(Šnajder, 1960: 109)

„U dijalektici između prirode i socijalno konstruiranog svijeta preobražava se sam ljudski organizam. U istoj toj dijalektici čovjek proizvodi zbilju i time proizvodi sebe.“

(Berger i Luckmann, 1992: 211)

Proučavajući bioraznolikost Cresa, odabirući motive koji bi na univerzalni način svjedočili iznimnoj prirodnoj baštini, razvidno je kako kontinuitet mitološke i prirodne slojevitosti Cresa nadilazi bilo kakve identitetske fenomene, ograničenja koje nudi koncept prostora i vremena. Čovjek uistinu nastoji „proizvesti“ zbilju. Zapravo, nužno je prisjetiti se zbilje, probuditi se u „istinskoj“ zbilji. Socijalno konstruiran svijet modelirao je ljudski organizam, no temeljni, izvorni, organski *Blueprint* budi se na granici realističnog i apstraktnog.

Jean-Jacques Rousseau naglašava kako je čovjekova povijest u prirodi, onoj koja „nikada ne laže“. (Cifrić, 2000: 177)

Okoliš i kultura, od čovjeka oblikovane kategorije, tek uokviruju njegovu potragu za samim sobom. Otok podrazumijeva traženje istine, mjesto spoznaje/spasa, oslobađanje „čestice kopna opsjednute valovljem; s tom asimetričnom skulpturom stršećom iz uskomešanog labirinta mora: s bjelinom koja, kao koncentrat bitka, opominje na njegovo počelo i kraj?

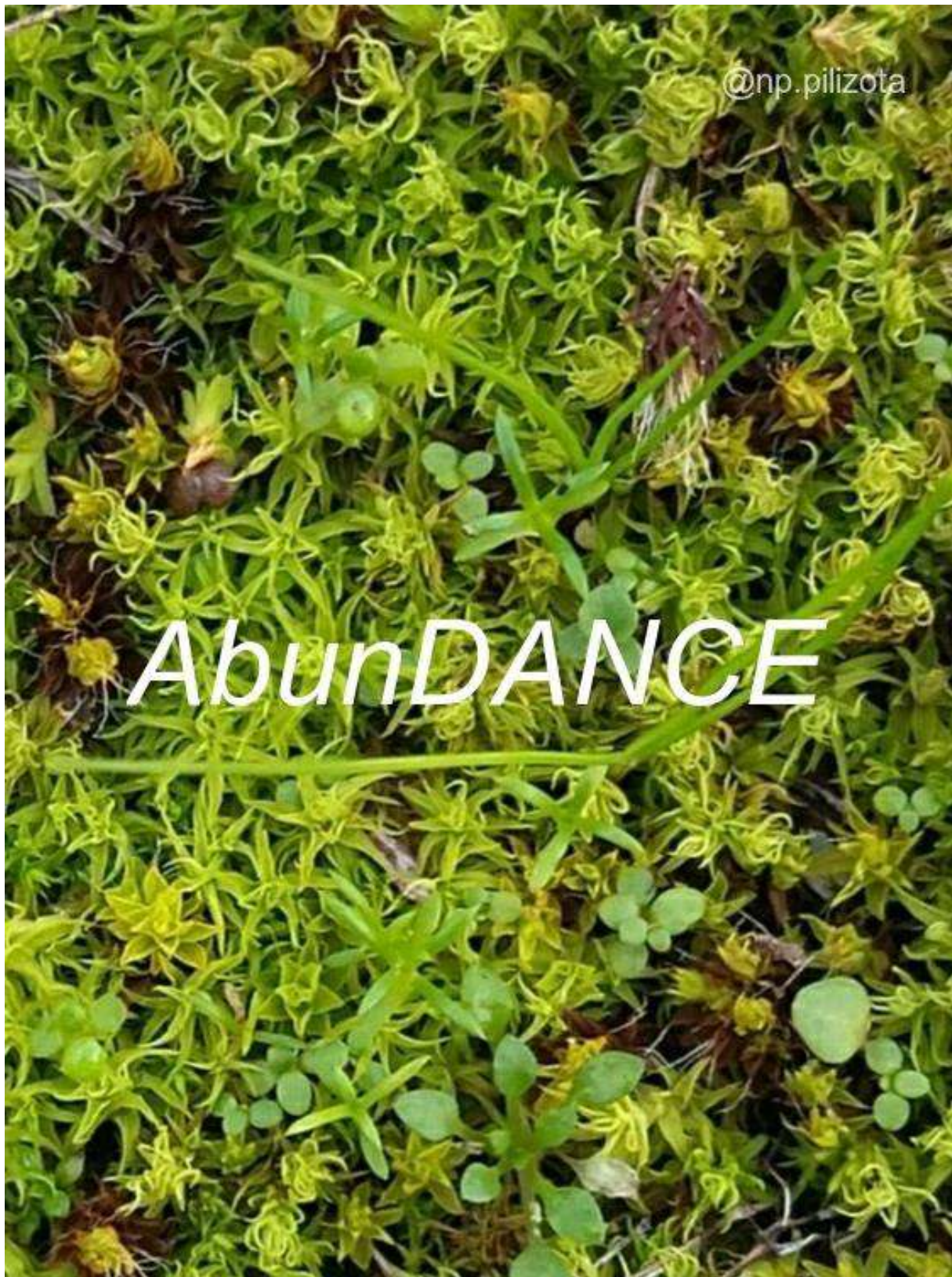
Otok: magično stjecište rtova,

Budnost.“

(Parun, 1990: 245)

„Tko zna što je otok, zna i što je Kozmos.“

(Parun, 1990: 246)

Priroda podrazumijeva izobilje

28. 2. 2023. (Cres)

*Ono što vidiš
na površini
samo je boja
i pomična slika.*

(ulomak iz pjesme Vesne Parun "Kako listati slikovnicu mora")

6. 3. 2023. (Cres)

30. 12. 2022. (Cres)

23. 12. 2022. (Orlec – Cres)

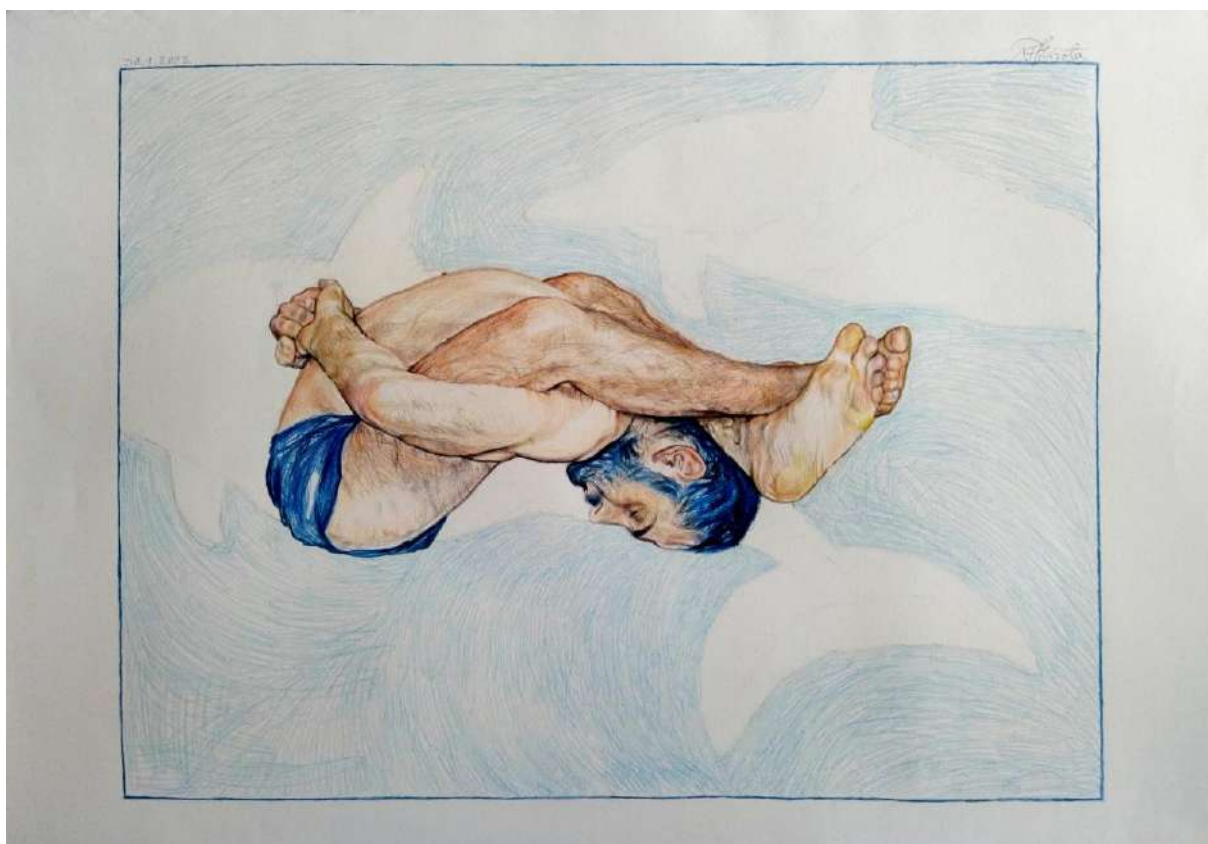
24. 1. 2019. (Cres)

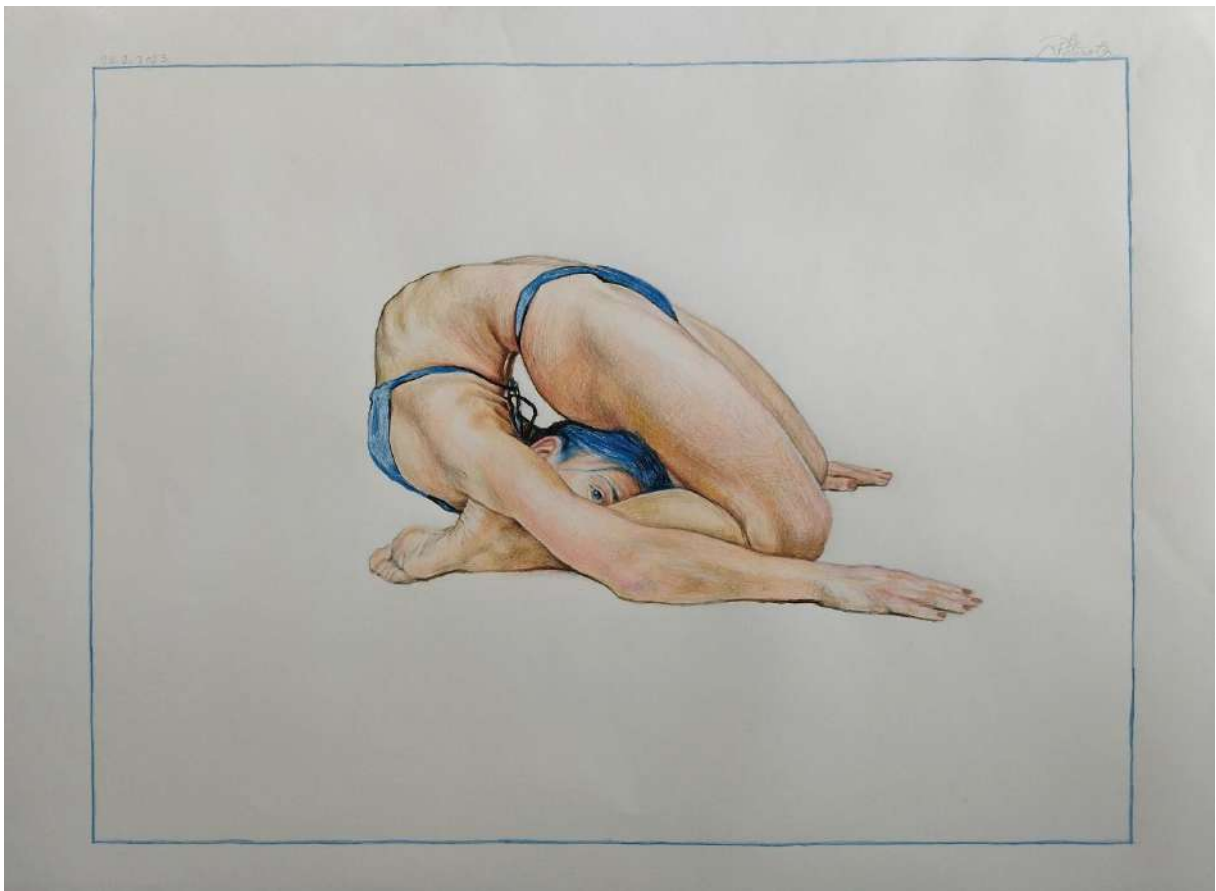
WE ARE OUR ANCESTORS

@np.pilizota

Mi – naši preci

30. 1. 2023. (Kupači)

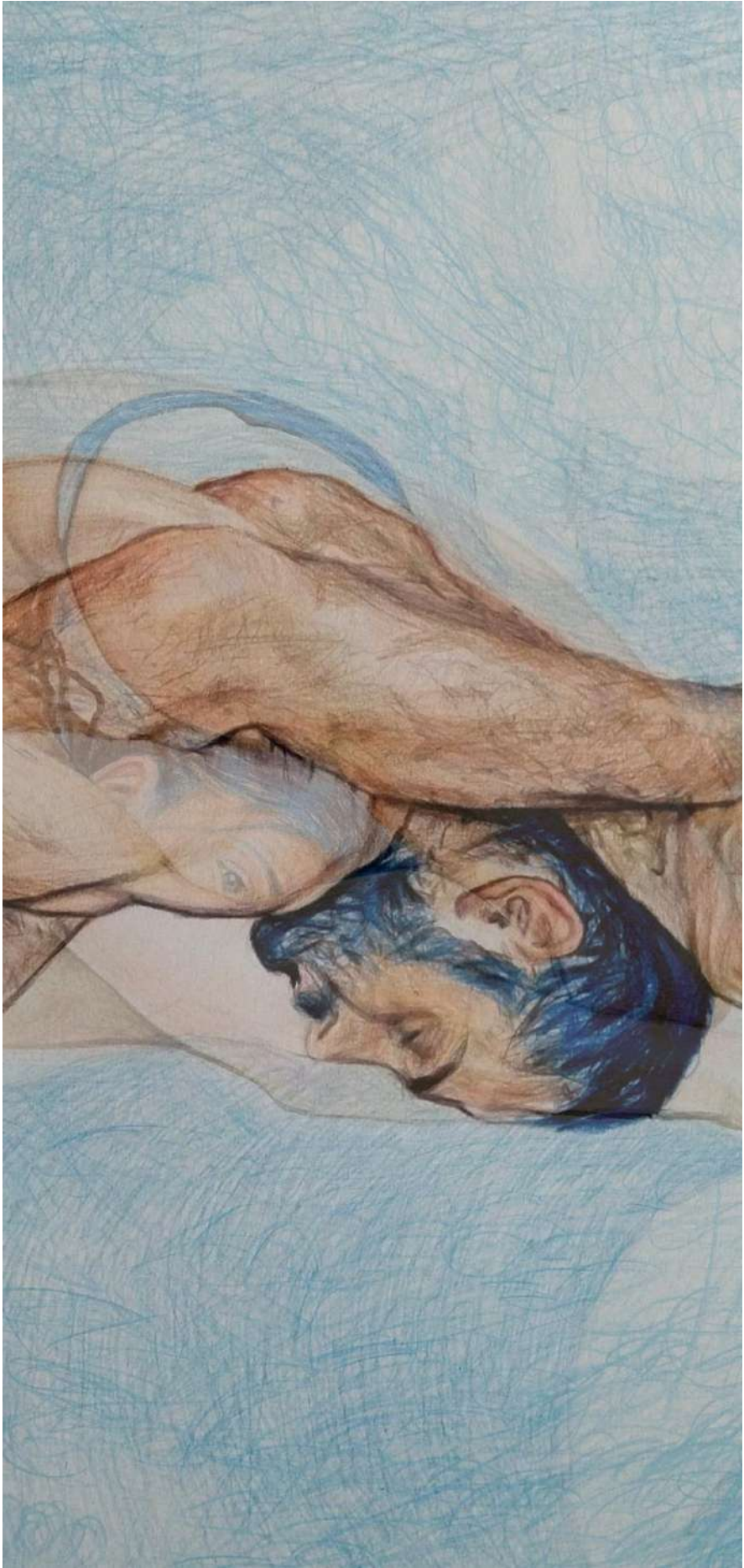
28. 2. 2023. (Kupači)

Zbog toga smo valjda i rođeni da pokušamo svi zajedno dopričati darovanu nam bajku do kraja, ili do prve okuke iza koje se ona, nevidljiva za nas a vidljiva za druge, produžuje unedogled. Bajke nam upravo bez milosti govore o beskrajnim cikličkim nizovima takvih naših ljudskih otkrivačkih dužnosti, o angažiranju bez predaha i kraja i bez nade u to da će nas izbaviti mimo našeg sudjelovanja netko drugi tko zna napamet čarobnu lozinku spasenja. One jedine govore nam istinu hrabrije od svakog realizma ili egzistencijalizma.

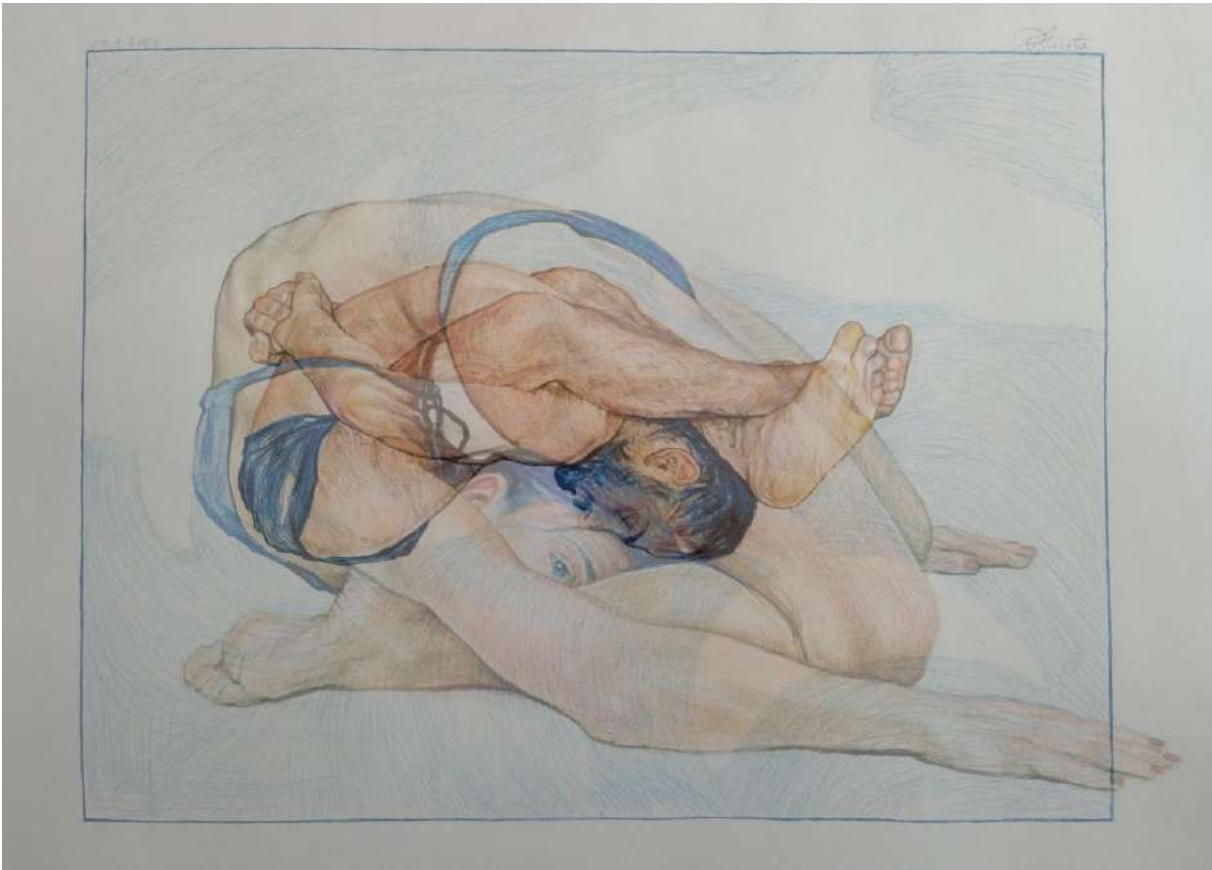
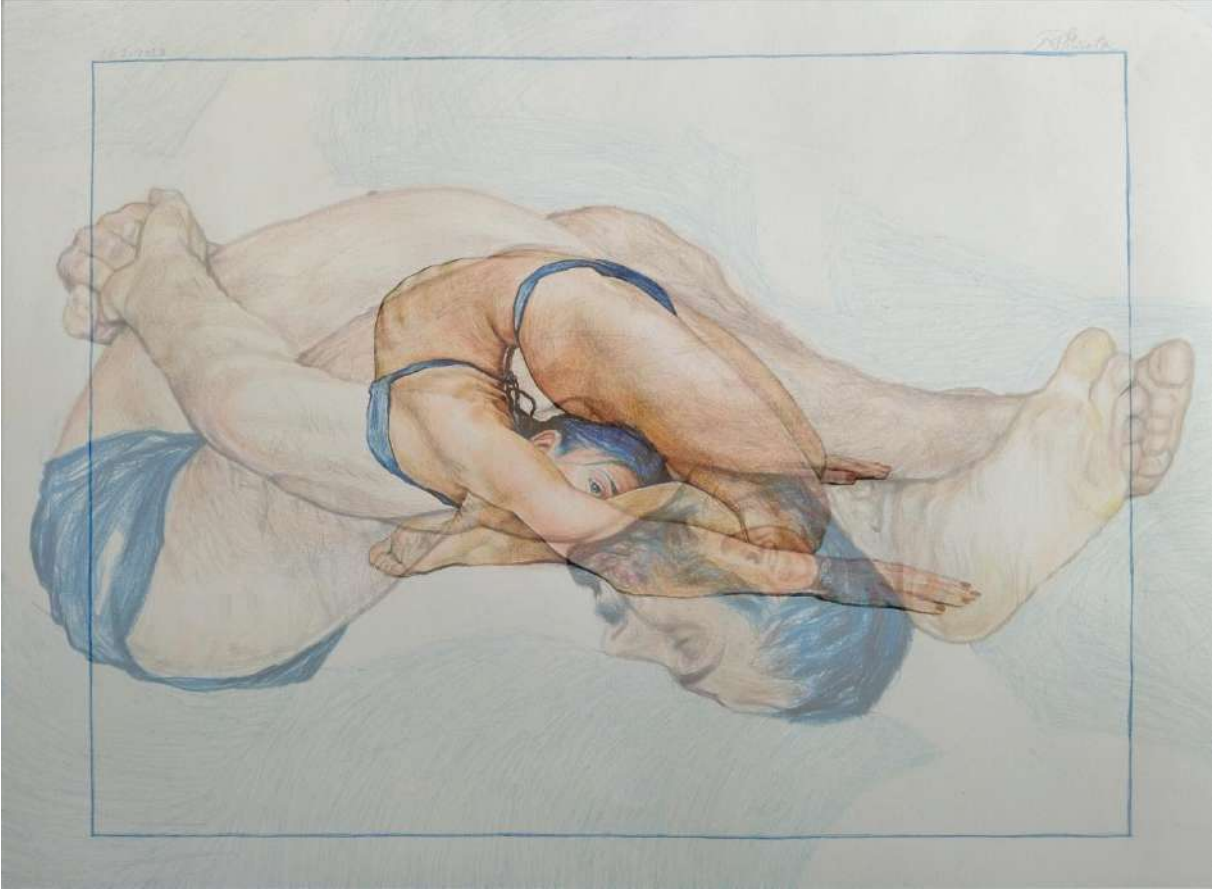
Došapne nam ribica čudotvornu riječ i ode, naredivši da je oživotvorimo mi sami.

(Parun, 1996: 168)

Video utemeljen na diptihu „Kupači“ i fazama nastajanja istog, dostupan je na sljedećoj poveznici: <https://youtu.be/m-jCXk-VpDo>

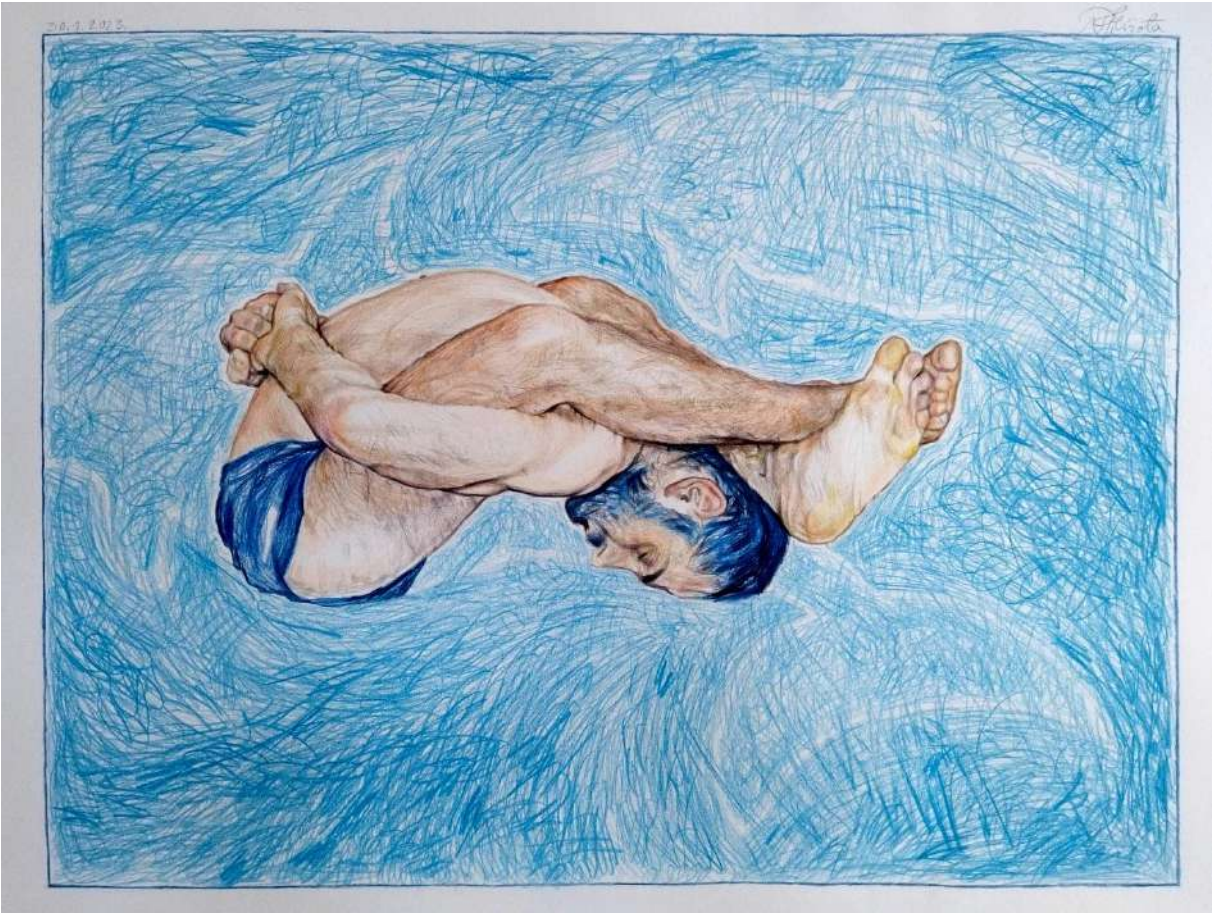

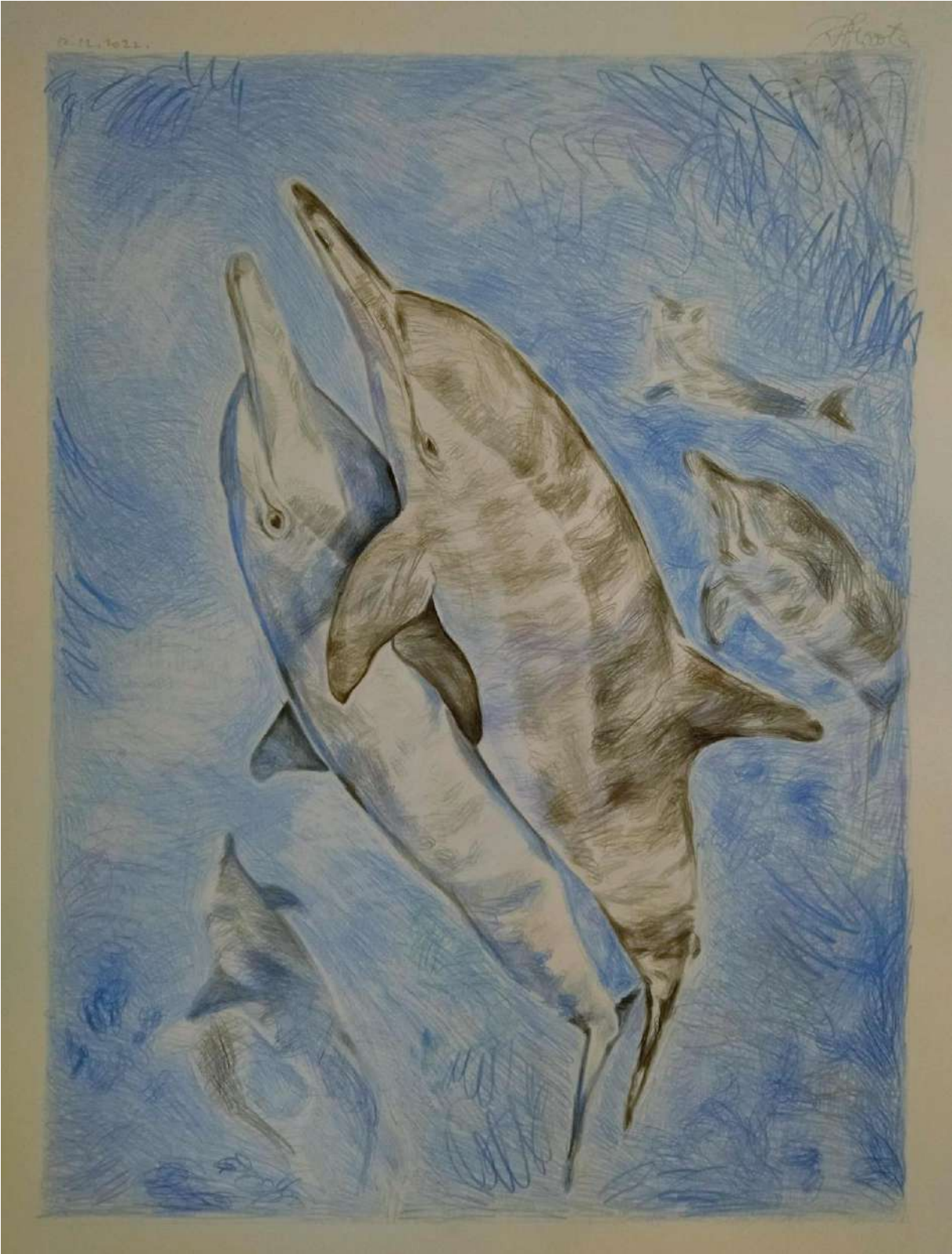

@np.pilizota

underSTANDING

Razumijevanje

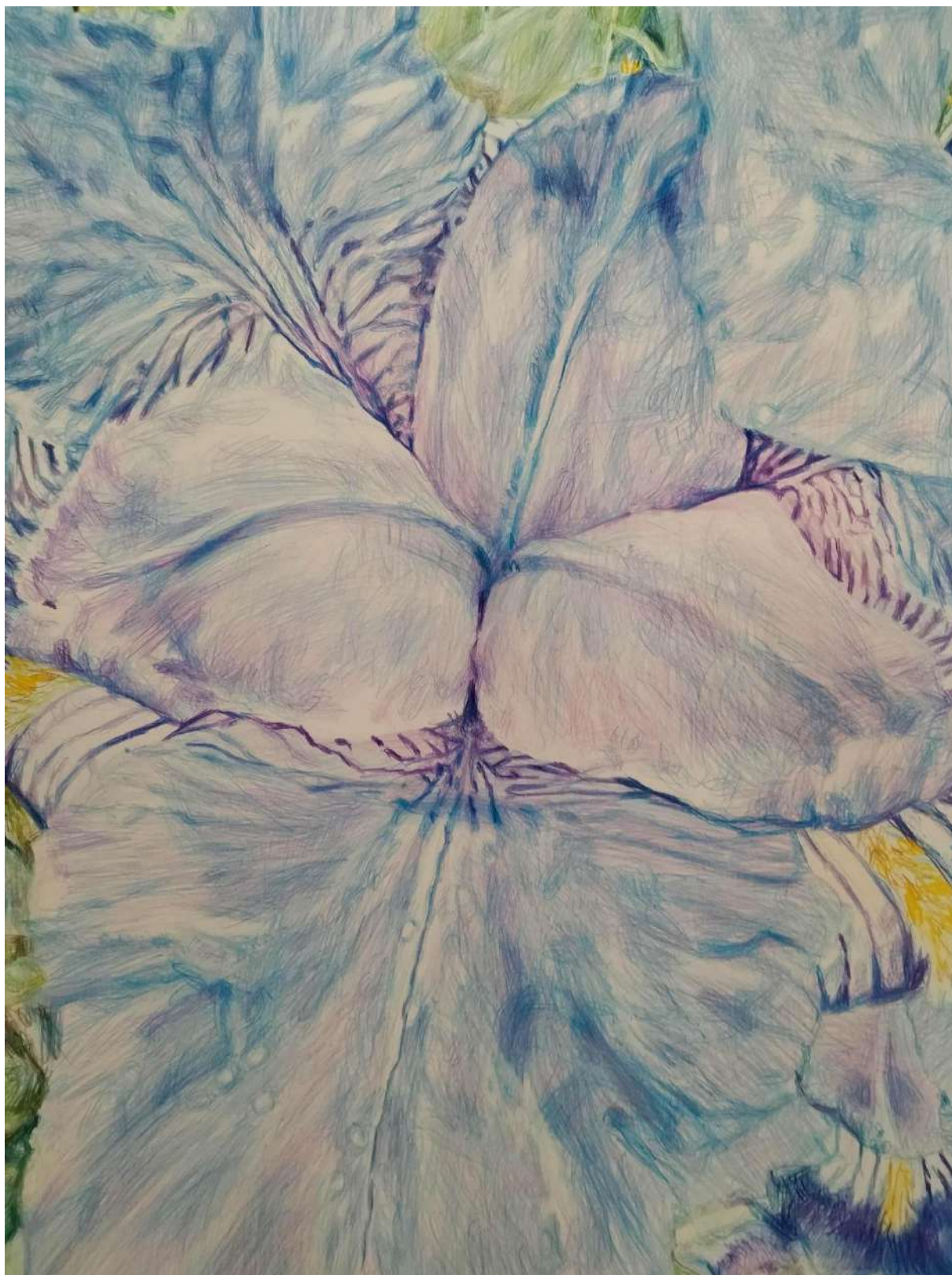
17. 12. 2022.

12. 11. 2021.

Govor cvijeća je miris. U zavičaju zvuka nijedan ton nije stranac. (Parun, 2003: 113)

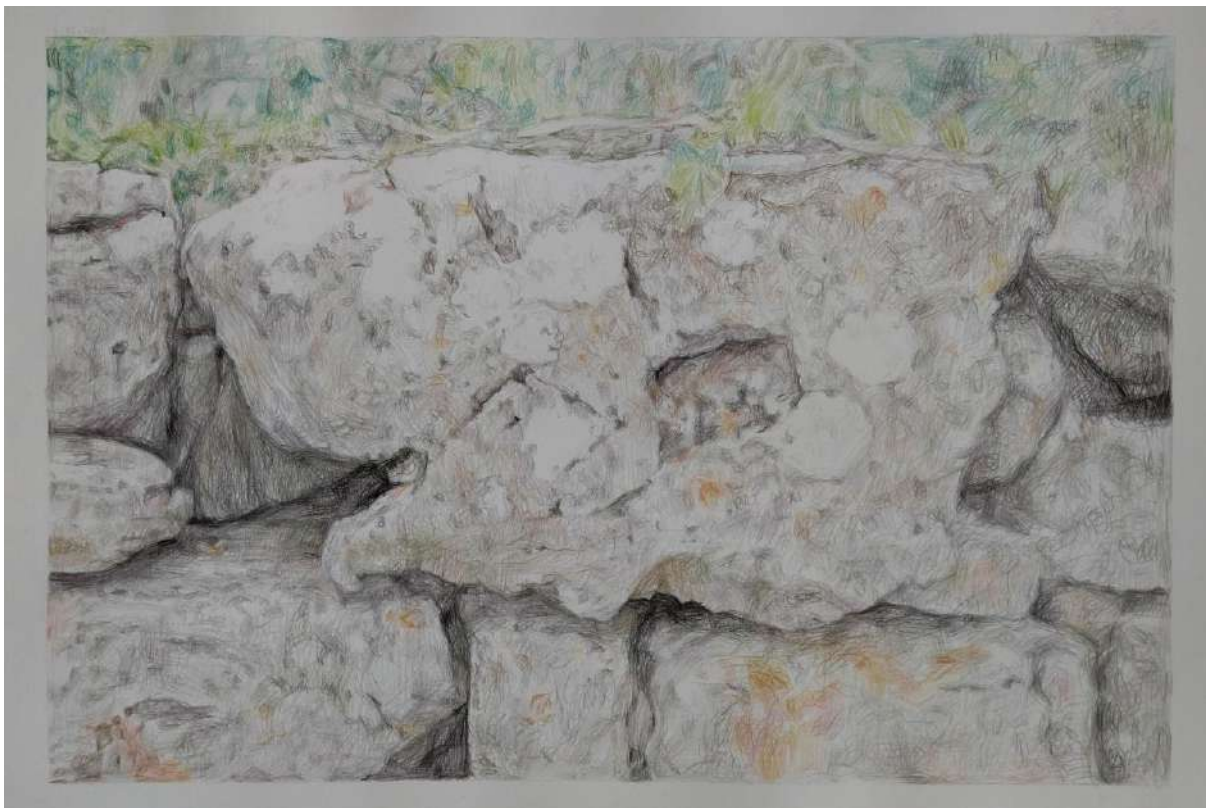

Detalj

Snoviđenje. Stijena.

(Parun, 1966: 28)

5. 12. 2021.

28. 10. 2022.

2. 10. 2022.

26. 10. 2022.

Detalj

10. 10. 2022.

Izrasli smo sami kao biljke.

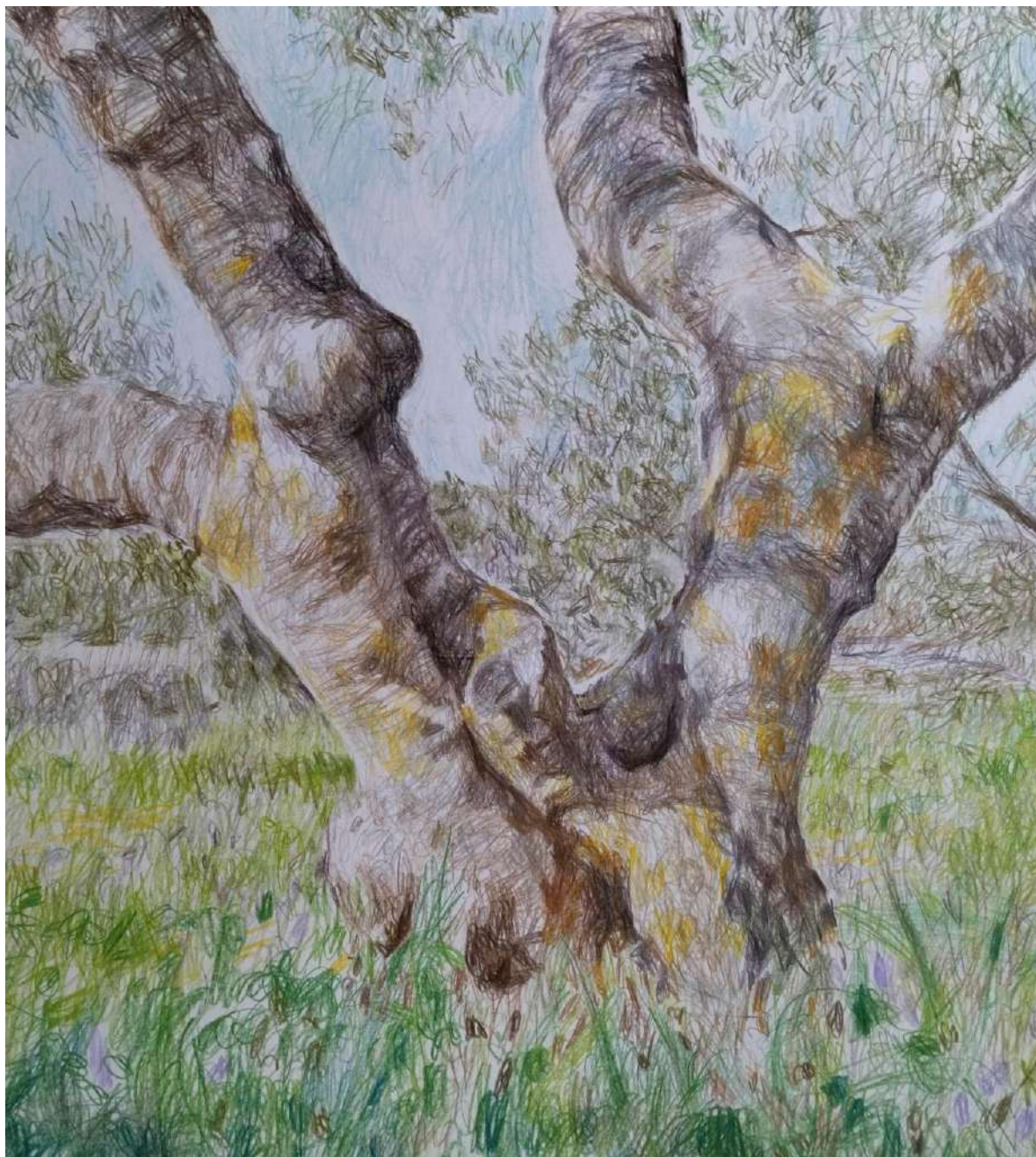
I sada smo postali istraživači

zapuštenih predjela mašte

nenavikli na poslušnost zlu.

(Parun, 1988: 79)

Detalj

30. 11. 2021.

Detalj

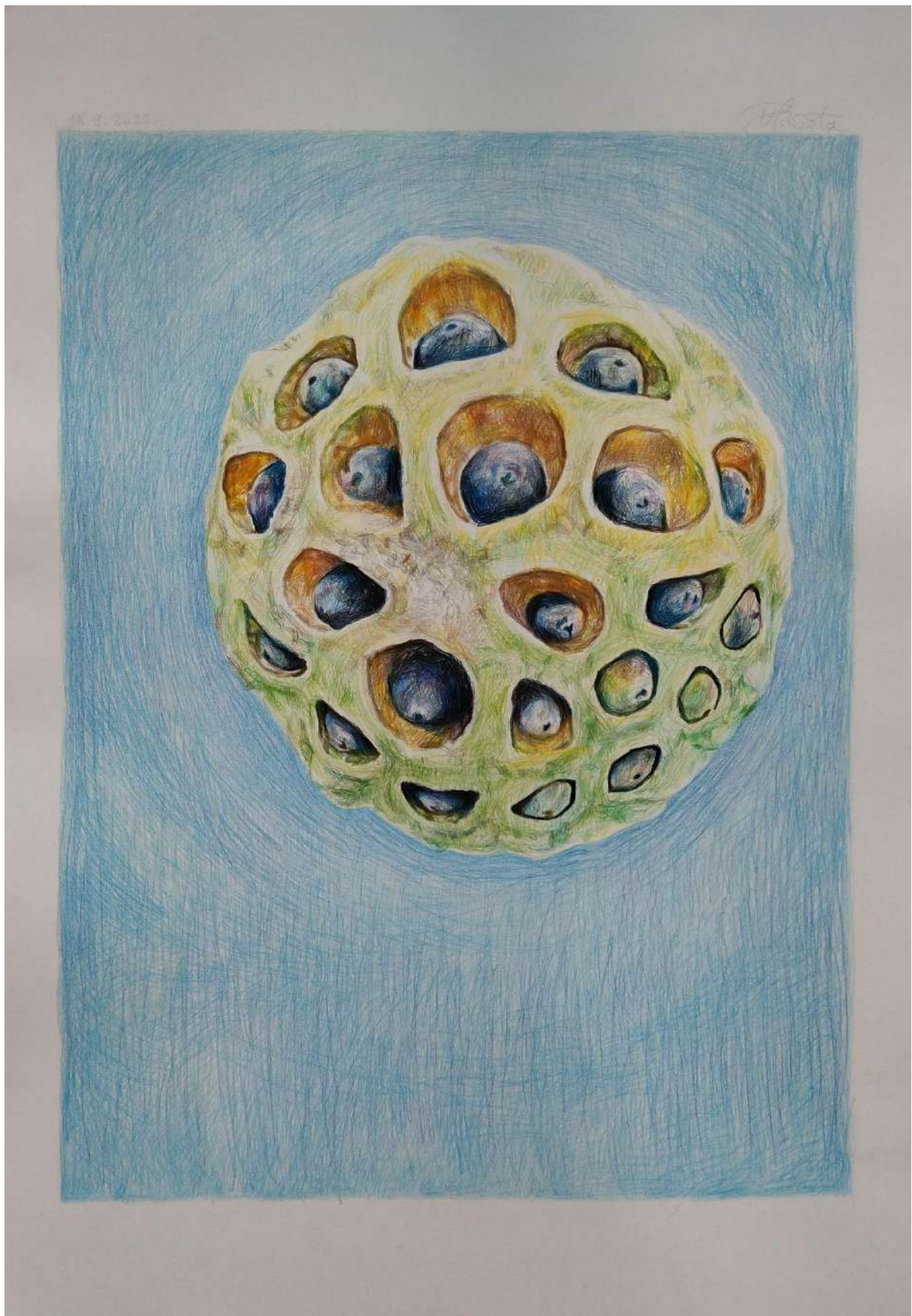
24. 8. 2022.

Kako je bezbrižno uspravljena svjetlost!

(Parun, 1966: 28)

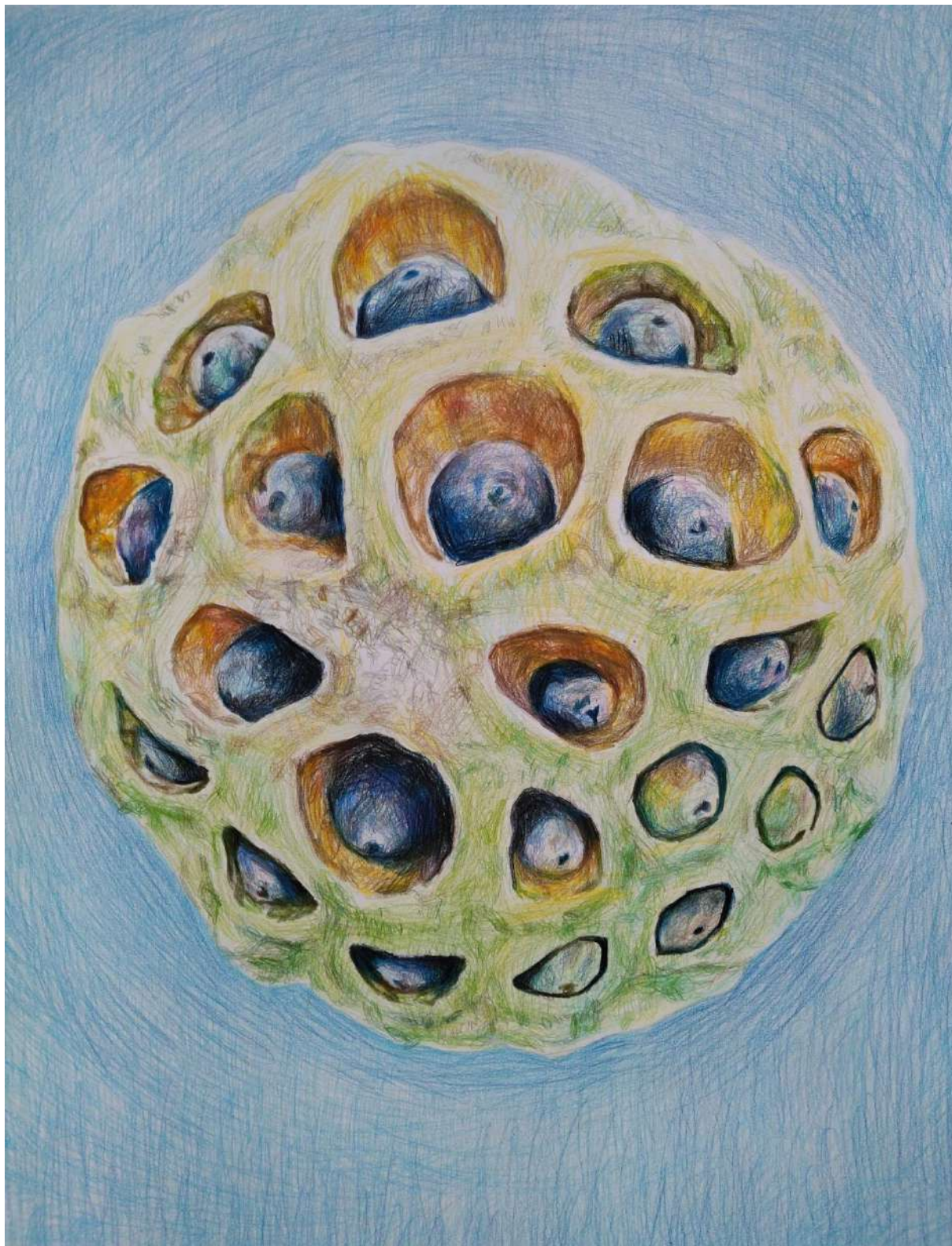
Detalj

28. 9. 2022. (Lotos - Oneness)

Misao je otok.

(Parun, 1990: 248)

Detalj

20. 11. 2021.

21. 10. 2021.

20. 8. 2022.

Riječ je i glazba i boja i miris, a slike su sinestezijska koncentracija.

(Parun, 1996: 12)

9.8.2022.

Alfonsa

9. 8. 2022.

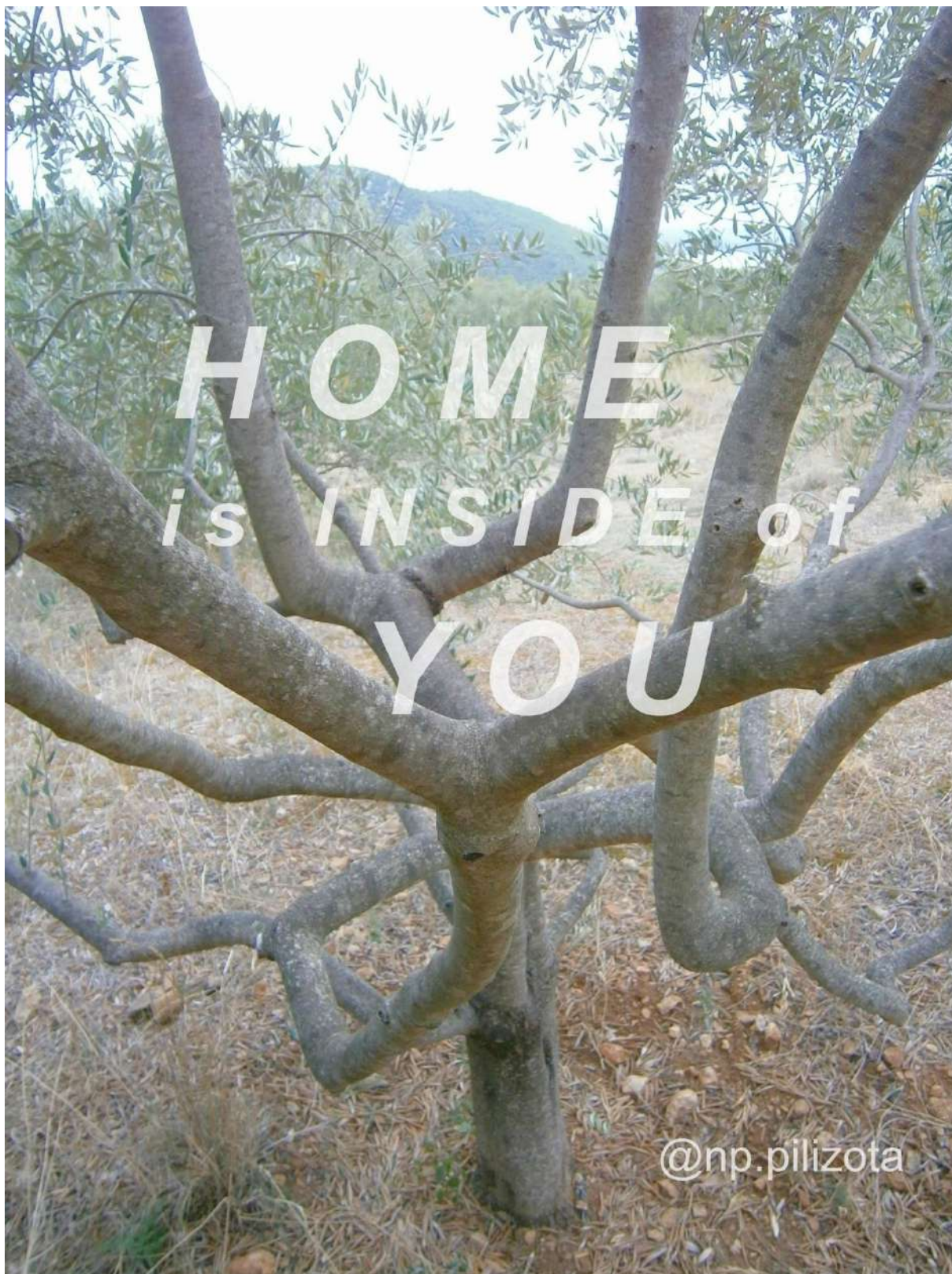
24. 12. 2021.

Saberi se u sebe, istino čovjekova. (Parun, 1966: 153)

Detalj

@np.pilizota

Dom je u tebi

20. 10. 2014.

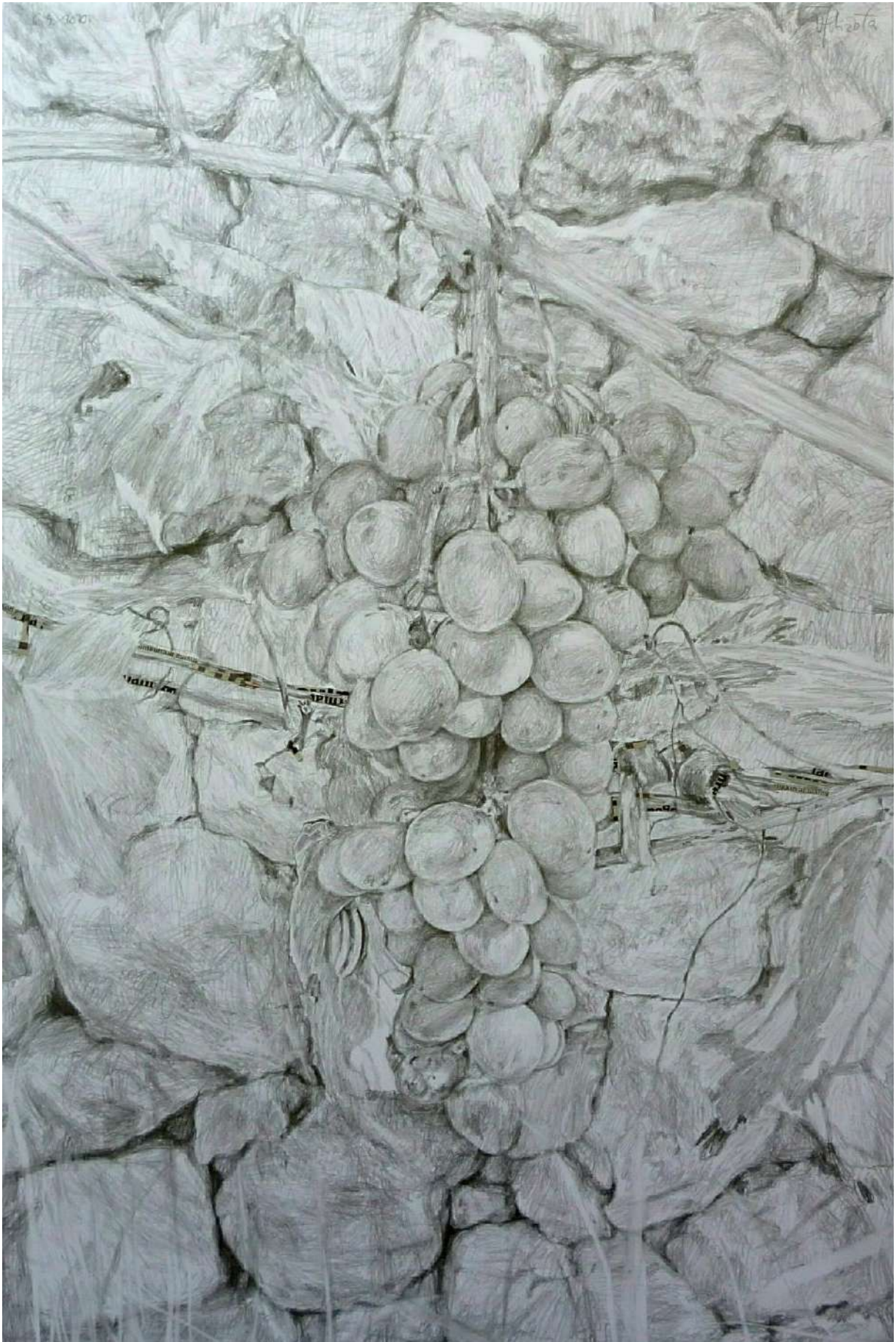

Da su sva stabla na zemlji pera, a more, uz pomoć još sedam mora, tinta ...

nestalo bi mora prije nego bi nestalo riječi... (Parun, 2003: 75)

6. 4. 2020.

6. 8. 2016.

F. Bista

6. 8. 2016.

3. 10. 2014. (Suhozid)

4. 10. 2017.

PRISUTNOST

*Mi zaista nismo više one iste
Začudene stabljike što iz prašine
Dižu oči usrdno prema svim
Hranjivim svjetlostima
Postajanja,
Prema svim vjetrovima koji
Ustalasanoj zemlji zakriljuju
Onu drugu
O kako davno načetu polovicu
Njezina sna, njezine
Svakog trenutka dovršene
Svakog trenutka sve postojanije
Istine.*

(Parun, 1966: 27)

Video najave izložbe dostupan je na: <https://youtu.be/T15YuAqCERI>

26. 5. 2018. (Regesta)

LITERATURA

Parun, V. (1990). *Nedovršeni mozaik*. Zagreb: Mladost.

Skledar, N. (2012). *Sociologija kulture: pojmovi, teme, problemi*. Zagreb: PLEJADA.

Žmegač, V. (2011). *Prošlost i budućnost 20. stoljeća*. Zagreb: Matica hrvatska.

Berger P. L. i Luckmann T. (1992). *Socijalna konstrukcija zbilje*. Zagreb: Naprijed.

Šnajder, Đ. (ur.) (1960). *Antologija suvremene francuske poezije*. Zagreb: Lykos.

Cifrić, I. (2000). *Bioetika i ekologija: bioetičke i ekološke teme u sociološkoj perspektivi*. Zagreb: Grafomark.

Parun, V. (1996). *Ptica vremena*. Zagreb: Mozaik knjiga.

Parun, V. (2003). *Bubnjevi umjesto srca*. Zagreb: Društvo hrvatskih književnika.

Parun, V. (1966). *Gong*. Zagreb: Naprijed.

Parun, V. (1988). *Crna maslina*. Zagreb: Mladost.

I AM YOU

simple
LIKE that
simple
like the UniVERSE

@np.pilizota

Jedinstvo

ŽIVOTOPIS

Nevena Petra Piližota rođena je 1986. godine u Šibeniku, gdje je završila OŠ Petra Krešimira IV. i Gimnaziju Antuna Vrančića. Godine 2010. završila je preddiplomski sveučilišni studij Slikarstva na Akademiji likovnih umjetnosti (Zagreb), a 2011. godine diplomski sveučilišni studij Slikarstva. Godine 2012. magistrirala je na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, 2016. položila je Državni stručni ispit, a od 2019. godine nositeljica je Uvjerenja o osposobljavanju za Voditeljicu pripreme i provedbe projekata financiranih iz EU fondova.

Nagrađena je višegodišnjom državnim stipendijom za izvrsnost, Otkupnom nagradom Rektorata za najbolji rad 2010., Otkupnom nagradom Erste fragmenti 7, stipendijom Nacionalne zaklade za osobito nadarene studente za akademsku godinu 2009./10., Rektorovom nagradom u akademskoj godini 2008./09. Tijekom 2019., 2020. i 2021. godine samostalnim izložbama sudjelovala je u manifestaciji Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske Dani europske baštine.

Izlagala je na dvadesetak samostalnih i četrdesetak skupnih izložbi u zemlji i inozemstvu.

E-mail: atelier.pilizota@gmail.com

Web: <https://nevenapetrapilizota.com.hr/>

<https://nevenapetrapilizota.blogspot.com/>

Popis izloženih radova

OLOVKA U BOJI NA PAPIRU

- 20. 2. 2023. (Kupači). 70 x 100 cm.
- 30. 1. 2023. (Kupači). 70 x 100 cm.
- 30. 12. 2022. (Cres). 45 x 60 cm.
- 23. 12. 2022. (Orlec - Cres). 50 x 70 cm.
- 17. 12. 2022. (Dupini). 100 x 70 cm.
- 28. 10. 2022. (Stijena). 70 x 100 cm.
- 26. 10. 2022. (Puževi). 70 x 100 cm.
- 10. 10. 2022. (Maslina). 61 x 89 cm.
- 2. 10. 2022. (Perunika). 100 x 70 cm.
- 18. 9. 2022. (Lotos - Oneness). 100 x 70 cm.
- 24. 8. 2022. (Perunika). 100 x 70 cm.
- 20. 8. 2022. (Grozd). 100 x 70 cm.
- 9. 8. 2022. (Orhideja). 100 x 70 cm.
- 24. 12. 2021. (Kornjača). 100 x 70 cm.
- 5. 12. 2021. (Stijena). 70 x 100 cm.
- 30. 11. 2021. (Perunika). 100 x 70 cm.
- 12. 11. 2021. (Perunika). 100 x 70 cm.
- 21. 10. 2021. (Vinova loza). 70 x 100 cm.

OLOVKA I NOVINSKI MATERIJAL NA PAPIRU

29. 5. 2020. (Kornjača). 59 x 42 cm.

6. 4. 2020. (Grozđ). 100 x 70 cm.

4. 10. 2017. (Orhideja). 56 x 42 cm.

6. 8. 2016. (Smokva). 50 x 40 cm.

20. 10. 2014. (Maslina). 40 x 30 cm.

3. 10. 2014. (Suhozid). 42 x 56 cm.

AKVAREL I OLOVKA U BOJI NA PAPIRU

6. 3. 2023. (Cres). 21 x 30 cm.

28. 2. 2023. (Cres). 21 x 30 cm.

20. 11. 2021. (Leptir). 70 x 100 cm.

PROJEKT „REGESTA“

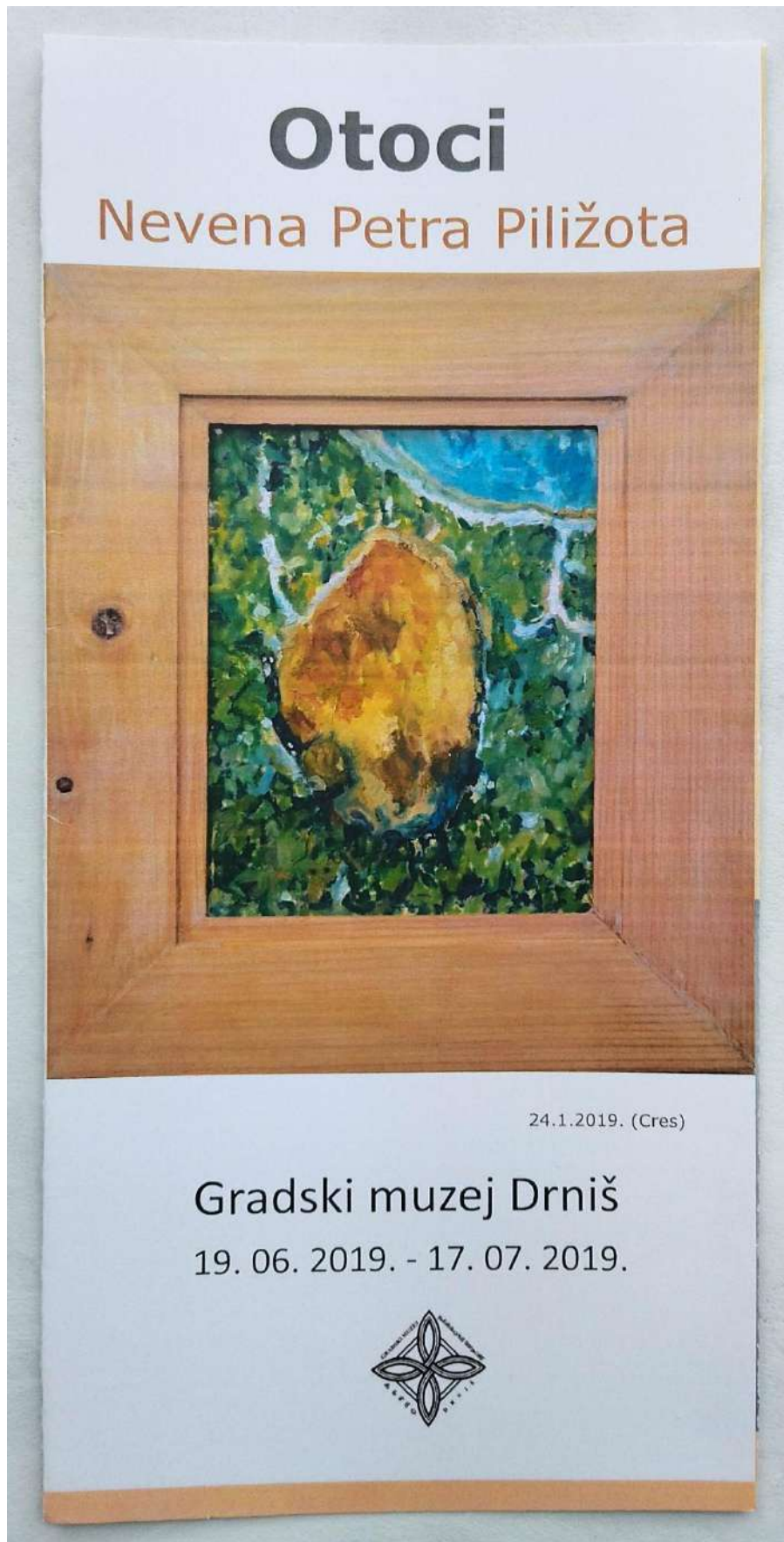
28. 7. 2021. (Maslina). 28 x 21 cm. Print i novinski materijal na papiru.

26. 5. 2018. (Smokva). 28 x 21 cm. Print i novinski materijal na papiru.

ULJE NA MEDIJAPANU

24. 1. 2019. (Cres). 24 x 18 cm.

Dodatak: Fotografija naslovne stranice deplijana samostalne izložbe iz 2019. godine

IMPRESUM

Autorica izložbe, predgovora, videa i fotografija: Nevena Petra Piližota

Naslovna stranica kataloga: Fragment crteža 3. 10. 2014. (Suhozid)

Organizator: Creski muzej

Za organizatora: Jelena Dunato, ravnateljica

Tehnički postav: Eduard Dajčman

Program je podržan od strane Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, u sklopu

Programa poticanja stvaralaštva vizualnih umjetnika u 2022. godini.